

Děkanát 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze
Kateřinská 32
121 08 Praha 2

Oponentský posudek na habilitační práci

Příjmení a jméno autora: As. MUDr. Tereza Serranová, Ph.D.

Název práce: **The complex syndrome of functional neurological disorder: Clinical manifestations and neural correlates of motor and non-motor symptoms**

Název pracoviště: Department of Neurology and Center of Clinical Neuroscience Charles University, First Faculty of Medicine and General University Hospital in Prague Czech republic

Vyjádření k práci

Habilitační práce obsahuje 7 prací publikovaných v prestižních neurologických časopisech, 30 stránek odborných komentářů k předloženým publikacím a 10 stránek odborné literatury.

Zpracování tématu je z formálního hlediska přehledné, srozumitelné, napsáno v kvalitním anglickém jazyce. Práce navazuje na dosavadní odborné znalosti problematiky funkčních neurologických poruch (FNP) ve světovém písemnictví, kde jsou někdy také referovány jako konverzní nebo disociační poruchy. Teoretický úvod práce se věnuje vývoji definic, terminologie a klasifikace problematiky. Motorický podtyp (FMP) je popisován jako funkční motorická porucha s abnormálními pohyby nebo slabostí signifikantně ovlivněnou změnou pozornosti, představami a očekáváními, které jsou inkompatibilní/inkongruentní s motorickými poruchami se známou neurologickou příčinou. Přestože dle autorky je tato porucha často prezentovaná v neurologických ordinacích a její dlouhodobá prognóza spojená s invaliditou a zhoršenou kvalitou života je nepříznivá, bylo toto téma marginalizováno v klinickém výzkumu 20. století. Převládaly názory zaměřené na kauzální faktory stresové a psychologické faktory, zatímco pozornost neurobiologickým a neurofyziologickým modelům onemocnění je věnována až v posledních dvou desetiletích. Autorka přispívá svou prací právě k výzkumu neurobiologických faktorů, a tedy k pohledu, který umožní interdisciplinární přístup neurologicko-psychiatrický, nutný ke zlepšení diagnostických i komplexních terapeutických přístupů.

Citované prameny dobře dokumentují velmi komplexní problematiku sledovaných FNP.

U všech sedmi předložených publikací (první autorkou je 1x, 5x autorkou poslední) jsou použity *vhodné metody a postupy*. Metody a postupy se podle zaměření jednotlivých publikací liší: 1. práce se zabývá kvalitou života související se zdravím u pacientů s FNP ve srovnání s kontrolami. Nenachází rozdíly v osobnostních rysech, ale v úzkosti, depresi, kognitivních stížnostech, aniž by korelovaly se závažností motorické symptomatiky u pacientů s FMD. Autoři poukazují na nutnost věnovat péči motorickým FMP i nemotorickým FNP. Výsledky 2. práce

poukazují na komplexitu a homogenitu funkčních motorických i nemotorických neurologických poruch a podporují sjednocení diagnóz při příští revizi diagnostických manuálů s ohledem na klinickou implementaci, 3. práce demonstruje zvýšenou prevalenci syndromu neklidných nohou u FNP s úvahou o možnosti společného patofyziologického mechanismu. Také 4. práce se zabývá možným společným mechanismem FNP s porušenou prepulzní inhibicí, svědčící pro abnormální somatosensorické zpracování. V 5. práci autoři nepotvrzují předchozí nálezy ve video-okulografické studii očních pohybů u FNP. 6. studie poukazuje na temporo-parietální spojení a precuneus jako klíčové oblasti podílející se na konektivité mozku u funkční slabosti a autoři navrhují tyto oblasti k neinvazivní stimulaci mozku, 7. poslední práce se zaměřuje na volumetrii šedé hmoty u FNP a nenachází rozdíly oproti kontrolám.

O kvalitě docílených výsledků měření a pozorování statistického zpracování výsledků, vhodnosti jejich grafické a tabelární prezentace svědčí dosažený celkový impakt faktor i schopnost autorky obsáhnout velmi komplexní tematiku funkčních neurologických poruch a prezentovat výsledky i s návrhy na implementaci výsledků v klinické praxi.

Originalita habilitační práce byla z formálního hlediska vyhodnocena systémem Turnitin a nevykazuje významnou podobnost se zdroji dle Mgr. Trtíkové, Ph.D. z Ústavu vědeckých informací.

Rozbor výsledků v porovnání se současným stavem znalostí (diskuze a závěry). Předložená práce splňuje formální a vědecké požadavky, předností je zaměření na dlouho opomíjenou problematiku funkčních poruch na pomezí neurologie a psychiatrie, mapování neurobiologických a neurofyziologických mechanismů a návrhy na implementaci do klinické praxe a revizi diagnostických postupů.

Celkové hodnocení práce

Práce potvrzuje a rozšiřuje dřívější pozorování jiných autorů ohledně funkčních neurologických poruch. Přináší nové vědecké poznatky vztahující se především k prohloubení poznání neurobiologických mechanismů motorických a nemotorických funkčních neurologických poruch a srozumitelnými postupnými kroky poukazuje na jednotnou patofyziologii funkčních symptomů, což může v budoucnosti přispět k revizi a sjednocení diagnostických kategorií (včetně dalších somatických projevů) a další významné implementaci poznatků do dalšího výzkumu i interdisciplinárních specializovaných služeb.

Závěr

Doporučuji práci přijmout v předložené formě a na jejím základě doporučuji udělit vědecko-pedagogický titul pro obor neurologie.

Praha, 29.10.2022

MUDr. Hana Papežová, CSc.,

